

Wrocław, 17.09.2025 r.

Dr hab. inż. Ewa Raczkowska, prof. UPWr

Katedra Żywienia Człowieka

Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

RECENZJA

osiągnięcia naukowego w postaci monografii naukowej pt.: „Uwarunkowania stylu życia i stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym” oraz pozostałych osiągnięć naukowych, współpracy naukowej, działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzującej naukę Pani dr inż. Marty Iwony Jeruszki-Bielak w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Podstawa prawna przygotowania recenzji

Recenzja została wykonana w związku z pismem (BON.5110.5.2025) Pani prof. dr hab. Ewy Jakubczyk, Przewodniczącej Rady Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dn. 22.07.2025 r. Zgodnie z Uchwałą nr 94/TŻiŻ-2024/2025 Rady Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 18 lipca 2025 r. została powierzona mi funkcja recenzenta w ww. postępowaniu.

Opinię przygotowano na podstawie przedłożonej dokumentacji, przyjmując kryteria wynikające z art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) oraz Uchwały nr 90-2022/2023 Senatu SGGW z dnia 26 czerwca 2023 roku w sprawie uchwalenia Regulaminów przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Dokumenty przedstawione do oceny obejmowały:

- Wniosek z dn. 23.05.2025 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia
- Kopię dyplomu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora
- Autoreferat (załącznik 3)
- Wykaz osiągnięć naukowych (załącznik 4)
- Potwierdzenia staży naukowych
- Monografię naukową pt.: „Uwarunkowania stylu życia i stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym”, Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, Lublin 2024, ISBN 978-83-67881-66-1, stanowiącą podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Przedstawione do oceny materiały spełniają wymogi formalne określone w art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) i uzasadniają przeprowadzenie postępowania.

Podstawowe informacje o wykształceniu i przebiegu pracy zawodowej Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego

Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak jest absolwentką Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W 2000 roku ukończyła studia magisterskie broniąc pracę pt.: „Ocena stanu odżywienia osób starszych żelazem, cynkiem i miedzią na podstawie analizy włosów” i uzyskała tytuł magistra inżyniera technologii żywności i żywienia człowieka w zakresie żywienia człowieka. Stopień doktora nauk rolniczych w zakresie technologii żywności i żywienia uzyskała w 2008 r., realizując pracę doktorską pt.: „Związek między sposobem żywienia a zawartością we włosach wapnia i żelaza u młodzieży akademickiej”. Należy podkreślić, że zarówno praca magisterska, jak i rozprawa doktorska zostały wyróżnione i były wykonane pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Brzozowskiej. Od 2000 roku Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak jest zatrudniona w Katedrze Żywienia Człowieka Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Początkowo pracowała na stanowisku starszego specjalisty naukowo-technicznego, następnie asystenta, a od 2010 roku do chwili obecnej pracuje na stanowisku adiunkta. W latach 2014-2016

przebywała na urlopie w związku z zatrudnieniem w Urzędzie m.st. Warszawy w ramach kampanii społecznej „Wiem, co jem” jako specjalista ds. żywienia.

Z załączonej dokumentacji wynika, że Kandydatka nie ubiegała się dotychczas o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Ocena osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego

Za podstawowe osiągnięcie naukowe w okresie po uzyskaniu stopnia doktora, spełniające zakres art. 219 ust. 1 pkt 2a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dr inż. Marta Jeruszka-Bielak wskazała monografię naukową pt.: „Uwarunkowania stylu życia i stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym”.

Monografia została opublikowana w 2024 roku przez Wydawnictwo Naukowe TYGIEL Sp. z o.o., które figuruje w wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, stanowiącym załącznik do Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2021 roku (Poziom I, nr 706, UIW 85900). Tym samym został spełniony warunek określony w Ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - dotyczący miejsca publikacji monografii przedkładanej w postępowaniu habilitacyjnym.

Monografia habilitacyjna stanowi pracę badawczą liczącą 149 stron, w tym 15 stron bibliografii. Jej Recenzentkami na etapie wydawniczym były: dr hab. Krystyna Górniak, prof. AWF oraz dr hab. n. o zdr. Joanna Woźniak-Holecka. Uważam, że dobór recenzentów był właściwy i uzasadniony zarówno pod względem formalnym (inne miejsca zatrudnienia niż miejsce pracy Pani dr inż. Marty Jeruszki-Bielak), jak i merytorycznym.

Monografia będąca podstawowym osiągnięciem naukowym w postępowaniu habilitacyjnym koncentruje się na identyfikacji modeli stylu życia dzieci w wieku wczesnoszkolnym i ich uwarunkowań. Tematyka monografii stanowi swojego rodzaju kontynuację zainteresowań badawczych Autorki, które jak podkreśliła Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak w rozdziale 4.2. (pkt 1) Autoreferatu koncentrują się na ocenie sposobu żywienia i stanu odżywienia różnych grup populacyjnych, z uwzględnieniem uwarunkowań demograficznych, socjoekonomicznych i zdrowotnych.

Wstęp pracy stanowi rzeczowe i przekonujące uzasadnienie podjęcia badań. Jest on merytorycznie dobrze osadzony w aktualnych danych epidemiologicznych i odnosi się do istotnych problemów zdrowotnych dzieci – nadmiernej masy ciała oraz zaburzeń rozwoju

układu kostnego. Autorka w sposób klarowny i przemyślany wprowadziła czytelnika w tematykę badań podkreślając potrzebę analizowania stylu życia dzieci w sposób kompleksowy – z uwzględnieniem zachowań żywieniowych, aktywności fizycznej, zachowań sedenteryjnych oraz snu. Zastosowane podejście wpisuje się w nowoczesne i holistyczne modele oceny stylu życia, które są relatywnie nowe w polskich badaniach, zwłaszcza w odniesieniu do populacji zdrowych dzieci w wieku wczesnoszkolnym. W tej części pracy dr inż. Marta Jeruszka-Bielak wyraźnie podkreśliła zarówno oryginalność podjętej tematyki, jak i jej wysoką wartość poznawczą oraz znaczenie społeczne i zdrowotne. Wstęp oceniam jako bardzo dobrze przygotowany pod względem merytorycznym.

Hipoteza główna jest kompleksowa, wielowymiarowa i dobrze skonstruowana. Uwzględnia nie tylko istnienie różnych modeli stylu życia, ale również uwarunkowania kontekstowe, co świadczy o dojrzałym, interdyscyplinarnym podejściu badawczym. Hipoteza nawiązuje bezpośrednio do wcześniejszego uzasadnienia badań, stanowiąc pełną spójność logiczną. Hipotezy szczegółowe wskazują na wieloczynnikowe podejście do zdrowia dzieci. Hipoteza 1. odnosi się do konkretnego aspektu zachowań żywieniowych i pozażywieniowych, które mają ogromne znaczenie dla profilaktyki zdrowotnej. Hipoteza 2. wskazuje na jasne związki przyczynowo-skutkowe (duża częstotliwość spożycia żywności niepolecanej wraz z siedzącym trybem życia prowadzi do nadwagi/otyłości). Jest ona zgodna z aktualnym stanem wiedzy, ale odnosi się do realiów polskich dzieci, co jest cenne z punktu widzenia epidemiologii lokalnej. Hipoteza 3. stanowi nowatorski i istotny element łączący zachowania żywieniowe i aktywność fizyczną z biomarkerem zdrowotnym, jakim jest gęstość kości. Hipoteza ta umożliwia weryfikację wpływu nie tylko wapnia czy witaminy D, ale ogólnego wzorca żywieniowego i ruchowego na rozwój tkanki kostnej, stanowiąc dużą wartość naukową. Hipotezy 4. i 5. trafnie identyfikują uwarunkowania socjoekonomiczne oraz poziom wiedzy żywieniowej rodziców, które mają istotny wpływ na styl życia i stan odżywienia dziecka. W mojej opinii korzystnie byłoby zamieścić te same hipotezy w Monografii i Autoreferacie. W Autoreferacie hipotezy 4 i 5 zostały połączone. Pewien niedosyt budzi brak uwzględnienia aspektu snu w badaniach, mimo iż został on wskazany w uzasadnieniu jako istotny komponent stylu życia.

W doborze próby do badań uwzględniono zróżnicowanie środowiskowe (wielkomiejskie, małomiasteczkowe, wiejskie), co niewątpliwie stanowi atut badania – pozwala uchwycić wpływ miejsca zamieszkania na styl życia i stan odżywienia dzieci. Wyraźne uzasadnienie wyboru dzielnicy Praga-Południe (zróżnicowanie socjoekonomiczne) świadczy o świadomym i celowym planowaniu badania, które jest również uzasadnione

logistycznie. Niemniej jednak, ogranicza to możliwości pełnej generalizacji wyników na populację ogólnopolską. Autorka prowadziła badania w dwóch okresach – przed oraz w trakcie pandemii COVID-19. Ze względu na brak istotnych statystycznie różnic pomiędzy tymi etapami, dane zostały poddane łącznej analizie. Brakuje jednak informacji o tym, na podstawie jakich testów statystycznych wyciągnięto wnioski dotyczące braku różnic. Na podkreślenie zasługuje bardzo szeroki zakres zbieranych danych (m.in. zachowania żywieniowe, aktywność fizyczna, czas ekranowy, pomiary antropometryczne, gęstość tkanki kostnej, dane rodziców), który umożliwia kompleksową ocenę stylu życia i jego uwarunkowań. Dodatkowo, zarówno użycie zwalidowanych kwestionariuszy „ABC Zdrowego Żywienia” oraz KomPAN® zwiększa wiarygodność i porównywalność danych, jak i standaryzacja pomiarów antropometrycznych i gęstości tkanki kostnej – wykonane osobiście przez badaczkę wpływają na jakość danych i minimalizują błąd pomiaru. Habilitantka wykorzystała również indeksy diety (pHDI, nHDI, DQI). Autorka wspomina, że ankiety zostały uzupełnione o autorskie pytania, jednak brakuje odniesienia do ich walidacji. Pomiar aktywności fizycznej i czasu ekranowego opierał się na deklaracjach rodziców, co może wprowadzać błąd pamięci i subiektywizmu, ale z drugiej strony takie postępowanie jest uzasadnione szerokim zakresem badań, dużą liczbą osób oraz samodzielnym wykonaniem pomiarów. W przyszłych badaniach można rozważyć również, czy preferencje smakowe dzieci (lubienie/nielubienie warzyw/owoców) nie byłyby bardziej trafnie zbadane w sposób eksperymentalny (np. test wyboru połączony z degustacją), choć w pełni zrozumiałe są ograniczenia organizacyjne. Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak rzetelnie i szczegółowo opisała procedury pomiarowe (masa i wysokość ciała, obwód talii i bioder, gęstość tkanki kostnej). Zastosowanie narzędzi referencyjnych, takich jak m.in.: kalkulator OLAF, kryteria WHO świadczą o aktualności metodologii. Istotnym elementem nowości naukowej jest zastosowanie ultrasonografii kości (QUS), rzadko stosowanej w badaniach populacyjnych dzieci w Polsce.

Część wynikowa jest dobrze uporządkowana. W pierwszej części, po charakterystyce badanej grupy dzieci, Autorka w sposób szczegółowy dokonuje opisu wybranych elementów stylu życia badanej grupy – zwyczaje żywieniowe, aktywność fizyczna i zachowania sedentaryjne. Autorka dokonała szczegółowej oceny zwyczajów żywieniowych, a dane procentowe pozwalają na jednoznaczną ocenę skali problemu. Dodatkowo zestawiano dane z zaleceniami dla dzieci, co pozwala jednoznacznie ocenić jakość diety. Ważnym wnioskiem z tej części badań jest niska realizacja zaleceń w zakresie spożycia produktów mlecznych, ryb, zbożowych pełnoziarnistych i warzyw – to produkty kluczowe dla rozwoju dzieci, więc ich niedobory mogą mieć długofalowe konsekwencje. Warto również podkreślić, że zaledwie

35,2% dzieci miało dużą aktywność fizyczną w czasie wolnym - to niski wynik, szczególnie biorąc pod uwagę potrzeby rozwojowe dzieci w tym wieku. Z kolei zaskakująco dobry wynik odnotowano w przypadku tzw. „czasu ekranowego” – zgodność z zaleceniami (<2 h dziennie) zaobserwowano u 68,9% badanych dzieci. Ciekawym do dyskusji jest zagadnienie czy czas deklarowany często różni się od rzeczywistego (rodzice mogą celowo zaniżać deklarowany czas ekspozycji, co wynika z potrzeby przedstawienia siebie w bardziej pozytywnym świetle jako opiekunów – zjawisko to może być formą efektu społecznie pożądanego odpowiadania). W kolejnych częściach Habilitantka oceniła stan odżywienia dzieci oraz opisała uwarunkowania występowania nadwagi i otyłości w badanej grupie dzieci oraz dokonała oceny gęstości tkanki kostnej, uwzględniając czynniki żywieniowe i pozażywieniowe. Występowanie nadwagi i otyłości w grupie dzieci (łącznie ok. 22%) jest zgodne z danymi ogólnopolskimi i pokazuje, że problem dotyczy znacznej liczby dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Szczególnie wartościowe jest wykonanie analizy regresji logistycznej, na podstawie której oceniono wpływ różnych zmiennych na ryzyko wystąpienia nadmiernej masy ciała wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym. To bardzo szerokie ujęcie problemu, dające kompletny obraz uwarunkowań. Najmocniejszy predyktor nadmiernej masy ciała w analizie wieloczynnikowej – dzieci z małą aktywnością fizyczną miały ponad 3,7 razy wyższe ryzyko nadwagi/otyłości. To ważny wniosek praktyczny: interwencje zdrowotne powinny w pierwszej kolejności koncentrować się na zwiększeniu aktywności fizycznej dzieci. W przypadku oceny gęstości tkanki kostnej uwzględniono zarówno czynniki żywieniowe (m.in. spożycie produktów mlecznych, napojów słodzonych, jakość diety), jak i aktywność fizyczną oraz masę ciała. Pozwala to lepiej zrozumieć złożoność uwarunkowań gęstości kości, nie sprowadzając jej wyłącznie do podaży wapnia. Wykazano, że rzadkie spożycie produktów mlecznych zwiększało prawdopodobieństwo obniżonej gęstości tkanki kostnej u dzieci i wzrastało dodatkowo w połączeniu z niskim BMI. Z kolei nawet przy częstym spożyciu mleka, częste spożywanie napojów słodzonych niwelowało pozytywny efekt. To ważna informacja dla edukacji zdrowotnej: sama obecność mleka w diecie nie wystarczy, jeśli jednocześnie dieta jest obciążona cukrami i napojami słodzonymi. Potwierdzono, że dobry status kostny nie zależy od pojedynczych produktów, ale od całościowego stylu żywienia.

Habilitantka oceniła także wiedzę żywieniową rodziców, poruszając ważny, choć często niedostatecznie eksplorowany aspekt wpływu środowiska rodzinnego na zachowania żywieniowe dzieci. W szczególności uwzględnienie wiedzy żywieniowej rodziców jako potencjalnego czynnika modyfikującego wybory żywieniowe dzieci stanowi istotny wkład w rozwój badań w zakresie zdrowia publicznego i edukacji żywieniowej w Polsce. Habilitantka

trafnie zauważa, że na gruncie krajowym brak jest tak szczegółowych analiz. Dodatkowo zastosowanie zróżnicowanych wskaźników jakości diety (pHDI, nHDI, DQI) i ich powiązanie z wiedzą rodziców w sposób spójny wzmacnia wartość analiz. Wykazano istotne korelacje m.in. pomiędzy poziomem wiedzy a: jakością diety dzieci, częstotliwością spożycia zarówno produktów prozdrowotnych, jak i niepolecanych, samooceną stylu żywienia rodziców oraz poziomem ich wykształcenia.

Na podstawie wcześniej uzyskanych wyników Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak w umiejętny sposób zidentyfikowała trzy modele stylu życia: Model I: „Zdrowo-aktywnie” – korzystne zachowania w zakresie żywienia, aktywności fizycznej i ograniczonego czasu ekranowego, Model II: „Niezdrowo-aktywnie” – mała częstotliwość spożycia warzyw i owoców i duża napojów słodzonych, ale wysoka aktywność fizyczna i zgodny z zaleceniami czas ekranowy (choć nazwano go „niezdrowym”, model ten może mieć cechy kompensacyjne – aktywność fizyczna i krótki czas ekranowy mogą w części niwelować skutki nieprawidłowego sposobu żywienia), Model III: „Niezdrowo-biernie” – najmniej korzystny styl życia pod każdym względem. Wyodrębnione modele były zróżnicowane pod względem analizowanych cech socjoekonomicznych – Model I był bowiem powiązany z: miejscem zamieszkania (Warszawa), wykształceniem rodziców (wyższe), z dobrą lub bardzo dobrą sytuacją finansową gospodarstwa domowego, większą wiedzą żywieniową rodziców. Z kolei Model III łączył się z niższym statusem społecznym i niższym poziomem edukacji rodziców. To jedna z najważniejszych obserwacji wynikająca z niniejszych badań, potwierdzająca główną hipotezę pracy. Istotną rolę odgrywa również regularne spożycie I śniadania i posiłków szkolnych, które istotnie różnicują modele – to prosty, ale kluczowy wskaźnik prawidłowego stylu życia. Warto zaznaczyć również różnice między realną wiedzą a subiektywnym jej postrzeganiem – co może mieć znaczenie dla planowania interwencji edukacyjnych.

Na podkreślenie zasługuje szczegółowość przedstawionych wyników, są one bardzo rozbudowane, co zwiększa analityczną wartość pracy. Ocena uwarunkowań stylu życia została przeprowadzona kompleksowo: sposób żywienia, aktywność fizyczna, czas ekranowy, wiedza rodziców, czynniki socjoekonomiczne. Zastosowanie wielowymiarowych analiz statystycznych znacznie podnosi poziom pracy naukowej i świadczy o znajomości bardziej zaawansowanych technik statystycznych. Autorka przedstawiła również trafną weryfikację hipotez (częściowo potwierdzonych lub odrzuconych).

Dyskusja wyników została przeprowadzona w sposób logiczny i spójny. Podział na podrozdziały odpowiadające poszczególnym częściom omówienia wyników pozwala na klarowne przedstawienie interpretacji uzyskanych danych oraz ułatwia śledzenie argumentacji

Habilitationki. Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak trafnie dobrała literaturę przedmiotu – odniesienia do aktualnych oraz kluczowych publikacji z danej dziedziny wskazują na dobre rozeznanie w temacie i pozwalają na osadzenie wyników badań we właściwym kontekście naukowym.

Podsumowanie i wnioski zostały sformułowane klarownie i w logicznym porządku. Wyraźnie rozdzielono wnioski poznawcze od aplikacyjnych, co świadczy o dobrej strukturze myślenia badawczego i praktycznym podejściu do wykorzystania wyników. Wnioski poznawcze są trafne, a każdy z nich znajduje solidne oparcie w przedstawionych wcześniej wynikach. Ich różnorodność pokazuje szerokie ujęcie problemu – zarówno od strony żywienia, aktywności fizycznej, jak i wskaźników zdrowotnych (jak masa ciała czy gęstość kości). Rekomendacje praktyczne są zasadne, dobrze przemyślane i odpowiadają rzeczywistym potrzebom populacji objętej badaniem. Główna rekomendacja – prowadzenie edukacji żywieniowej z uwzględnieniem specyfiki społeczno-ekonomicznej – jest trafna i oparta na danych. Słusznie podkreślono potrzebę włączenia rodziców do działań edukacyjnych – jest to element kluczowy, biorąc pod uwagę wykazany wpływ ich wiedzy żywieniowej na występowanie nadmiernej masy ciała u dzieci.

Podsumowując tę część opinii, stwierdzam, że Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak prowadzi badania, które przyczyniają się do rozwoju dyscypliny technologia żywności i żywienia. Habilitantka wykazuje się odpowiednim przygotowaniem metodologicznym, umiejętnie planuje i organizuje proces badawczy oraz rzetelnie analizuje i interpretuje uzyskane wyniki.

Ocena pozostałych istotnych osiągnięć naukowych z uwzględnieniem aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Oprócz stanowiącej podstawę postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego monografii naukowej Autorka wyodrębniła osiągnięcia naukowe poparte licznymi publikacjami. Tematyka badań naukowych podejmowanych przez Habilitantkę koncentruje się na dwóch głównych obszarach badawczych:

- Ocena sposobu żywienia i stanu odżywienia różnych grup populacyjnych, w tym osób starszych, młodych kobiet, młodzieży, z uwzględnieniem uwarunkowań demograficznych, socjoekonomicznych i zdrowotnych (16 publikacji)

- Strategie poprawy żywienia wybranych grup ludności ze szczególnym uwzględnieniem edukacji żywieniowej (21 publikacji)

Dorobek naukowy Pani dr inż. Marty Jeruszki-Bielak na dzień 09.05.2025 r. (Załącznik 4. Wykaz osiągnięć naukowych, Tabela 2. Zestawienie dorobku naukowego) obejmował łącznie 40 artykułów naukowych, w tym 29 z listy JCR. Należy podkreślić, że 30 artykułów ukazało się po uzyskaniu stopnia doktora. Pojawiają się rozbieżności między danymi zamieszczonymi w Załączniku 4. Wykaz osiągnięć naukowych a podsumowaniem zawartym w tabeli 2. Zestawienie dorobku naukowego. Z załącznika 4. wynika, że po uzyskaniu stopnia doktora Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak była współautorką 25 publikacji w czasopismach naukowych znajdujących się w bazie JCR, natomiast w tabeli 2. – 26. Ponadto Habilitantka posiada w swoim dorobku 8 rozdziałów w monografiach (w języku polskim), w tym 7 po uzyskaniu stopnia doktora oraz liczne aktywności na konferencjach międzynarodowych i krajowych zarówno przed uzyskaniem stopnia doktora (odpowiednio 3 i 6), jak i po jego uzyskaniu (odpowiednio 21 i 16). Aktywność na konferencjach naukowych to głównie prezentacja posterów oraz materiały konferencyjne.

Przed uzyskaniem stopnia doktora Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak publikowała swoje prace w większości w języku polskim (4 ukazały się w języku angielskim), w takich czasopismach jak: Food Quality and Preference (2), Polish Journal of Environmental Studies (1), Roczniki Państwowego Zakładu Higieny (2), Polish Journal of Food and Nutrition Sciences (1), Żywność Człowieka i Metabolizm (1), Żywność. Nauka. Technologia. Jakość (1), Gerontologia Polska (1), Handel Wewnętrzny (1). Z kolei po doktoracie Habilitantka publikowała swoje prace głównie w czasopismach anglojęzycznych, takich jak: Biological Trace Element Research (1), Critical Reviews in Food Science and Nutrition (1), Public Health Nutrition (1), Polish Journal of Food and Nutrition Sciences (1), Applied Physiology Nutrition and Metabolism (1), Journal of Elementology (1), Nutrients (9), Annals of Agricultural and Environmental Medicine (3), Frontiers in Physiology (1), Sustainability (1), Gut (1), International Journal of Environmental Research and Public Health (1), American Journal of Clinical Nutrition (1), Foods (1), Applied Sciences (1). Wskaźniki bibliometryczne prac Pani dr inż. Marty Jeruszki-Bielak są na bardzo dobrym poziomie, sumaryczna wartość współczynnika wpływu IF zgodnie z rokiem opublikowania prac wynosi 117,856 (w tym po uzyskaniu stopnia doktora 115,063), natomiast suma punktów zgodnie z wykazem MNiSW/MEiN wynosi 2714 (w tym po doktoracie 2627). Liczba cytowań publikacji (na dzień

09.05.2025) wynosiła: wg bazy Web of Science 1043 (1029 bez autocytowań) oraz bazy Scopus 1179 (1169 bez autocytowań) oraz Indeks Hirscha odpowiednio 11 i 12.

Analiza dotychczasowego dorobku naukowego Habilitantki wskazuje na jego szeroki zakres i zróżnicowaną tematykę badawczą. Dodatkowo należy podkreślić, że większość dorobku naukowego Pani dr inż. Marty Jerszki-Bielak, zwłaszcza o zasięgu międzynarodowym przypada na okres po uzyskaniu stopnia doktora, co świadczy o znacznym wzroście aktywności publikacyjnej we wskazanym okresie.

O znaczeniu dr inż. Marty Jeruszki-Bielak w międzynarodowym środowisku naukowym świadczą również wykonane recenzje 60 artykułów naukowych dla renomowanych czasopism takich jak m.in.: Biological Trace Elements Research, Nutrients, Frontiers in Nutrition, International Journal of Environmental Research and Public Health, Appetite, Journal of the American Nutrition Association, Foods. Habilitantka oceniała również prace zgłoszone na konferencje międzynarodowe (13th European Nutrition Conference FENS 2019, Dublin, Irlandia; International Scientific Conference of the Polish Society of Nutritional Sciences (PTNŻ), 2021, Warszawa, Polska oraz Międzynarodowy Kongres Żywnościowy IUNS-ICN, 2025 r., Paryż, Francja). Jest również redaktorem gościnnym w czasopiśmie Metabolites i Review Editor w czasopiśmie Frontiers in Nutrition. Została również zaproszona do pełnienia funkcji Topic Editor w czasopiśmie Frontiers in Nutrition.

Na podkreślenie zasługuje aktywny udział w licznych projektach badawczych i badawczo-edukacyjnych. Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak uczestniczyła w:

- trzech projektach badawczych o zasięgu międzynarodowym (jako wykonawca): Health-Sense “Healthy ageing – how changes in sensory physiology, sensory psychology and socio-cognitive factors influence food choice” w ramach 5. Programu Ramowego EU, EURRECA Network of Excellence „European micronutrient recommendations aligned” w ramach 6. Programu Ramowego EU oraz „New dietary strategies addressing the specific needs of the elderly population for healthy ageing in Europe” (NU-AGE) realizowanym w ramach 7. Programu Ramowego EU
- pięciu projektach krajowych badawczo-edukacyjnych: „ABC of Healthy Eating” (główny wykonawca i koordynator bloku żywieniowego), „ABC of Healthy Eating – ABC of Kids’ Nutrition” (główny wykonawca), „ABC of Healthy Eating – ABC of Kid’s and Parents’ Nutrition” (główny wykonawca), „Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Akronim:

Junior-Edu-Żywnie (JEŻ)” (wykonawca oraz kierownik ds. konkursu dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych), „Junior-Edu-Żywnie (JEŻ-Bis)” (wykonawca)

- projekcie badawczym promotorskim (jako główny wykonawca): „Związek między sposobem żywienia a zawartością we włosach wapnia i żelaza u młodzieży akademickiej”
- projekcie edukacyjnym: „Organizacja specjalistycznych zajęć dla uczniów Zespołu Szkół Gastronomicznych im. Prof. E. Pijanowskiego w Warszawie” (zastępca kierownika)

Za swoją działalność naukową Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak otrzymała 3 wyróżnienia i 7 nagród JM Rektora SGGW.

Informacje zawarte w przedłożonej dokumentacji potwierdzają, że Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub jednostce naukowej, również zagranicznej. Autorka odbyła 5-miesięczny staż naukowy w University of British Columbia (Vancouver, Kanada) i tygodniowy wyjazd studyjny w University of Surrey (Guildford, Wielka Brytania). Efektem wyjazdów są odpowiednio 2 i 1 publikacje o zasięgu międzynarodowym. Poza wyjazdami naukowymi Habilitantka współpracowała z naukowcami z ośrodków naukowych w Europie, podczas realizacji trzech projektów międzynarodowych. Współpraca ta zaowocowała wspólnymi publikacjami naukowymi. Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak współpracowała również z krajowymi instytucjami naukowymi, m.in. Instytutem Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu, Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, Akademią Morską w Gdyni, Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku, Wydziałem Wychowania Fizycznego i Sportu – Filia w Białej Podlaskiej, Uniwersytetem Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie oraz Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu.

W podsumowaniu tej części recenzji potwierdzam, że osiągnięcia naukowo-badawcze Pani dr inż. Marty Jeruszki-Bielak wpisują się bardzo dobrze w dyscyplinę technologia żywności i żywienia, są różnorodne i udokumentowane publikacjami w renomowanych czasopismach naukowych. Wykazuje się również istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w tym zagranicznej. Należy również podkreślić intensywny rozwój naukowy Habilitantki po uzyskaniu stopnia doktora, co potwierdza Jej dojrzałość jako samodzielnego badacza.

Jest naukowcem rozpoznawalnym w środowisku krajowym i międzynarodowym. W mojej opinii w ocenianym obszarze Kandydatka spełnia określone ustawą warunki ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzującej naukę

Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak ma duże doświadczenie w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Jest/była koordynatorką 8 przedmiotów na różnych kierunkach studiów (m.in. Edukacja żywieniowa, Poradnictwo żywieniowe, Żywnienie człowieka, Nutrition education). Habilitantka prowadzi/prowadziła zajęcia w języku polskim na następujących kierunkach studiów: Żywnienie Człowieka i Ocena Żywności, Dietetyka, a także Gastronomia i Hotelarstwo (łącznie 11 przedmiotów). Realizuje także zajęcia fakultatywne w języku angielskim z przedmiotu Nutrition and health dla studentów kierunków ŻCziOŻ i Dietetyki. Również w języku angielskim współprowadzi ćwiczenia i wykłady z przedmiotu Advanced human nutrition i Nutrition of selected population groups dla studentów kierunku Food Science Technology and Nutrition. Kandydatka aktywnie uczestniczy także w prowadzeniu zajęć dla słuchaczy studiów podyplomowych: Poradnictwo żywieniowe i dietetyczne, Żywnienie Człowieka i Gastronomia oraz Edukacja zdrowotna. Podkreślić należy, że jest również współautorką 4 rozdziałów w przewodniku do ćwiczeń z żywienia człowieka wydanym w 2005 r. oraz 6 rozdziałów w zaktualizowanym przewodniku do ćwiczeń z żywienia człowieka wydanym w 2020 r. (zakres podstawowy) i 2021 r. (zakres uzupełniający). Habilitantka była promotorką 20 prac magisterskich, 18 prac inżynierskich i 4 prac licencjackich oraz recenzentką 20 prac magisterskich i 32 prac inżynierskich/licencjackich. Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak za swoje osiągnięcia dydaktyczne otrzymała w 2022 r. nagrodę JM Rektora SGGW (zespołowa II stopnia).

Poza działalnością dydaktyczną Habilitantka wyróżnia się aktywnością organizacyjną zarówno na rzecz macierzystej jednostki naukowej, jak i poza nią. Wśród najważniejszych aktywności organizacyjnych można wymienić pełnienie następujących funkcji: Przewodnicząca Warszawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnieniowych, Sekretarz Warszawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnieniowych, Przewodnicząca 8 edycji eliminacji okręgowych Olimpiady Wiedzy o Żywieniu i Żywności w województwie łódzkim, Przewodnicząca Bloku „Gastronomia”/„Żywnienie Człowieka i Gospodarstwo Domowe” podczas eliminacji okręgowych Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych prowadzonych w SGGW w Warszawie (5 edycji), Egzaminator podczas eliminacji

okręgowych Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, Blok „Żywnienie Człowieka i Gospodarstwo Domowe” w SGGW w Warszawie (4 edycje), Vice-przewodnicząca Komitetu organizacyjnego i sekretarz Komitetu naukowego Międzynarodowej Konferencji Naukowej Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnieniowych, Członek komitetu organizacyjnego podczas Fifth European Congress on Nutrition and Health in the Elderly People, Członek komitetu organizacyjnego konferencji XI Warszawskie Dni Nauki o Żywieniu Człowieka, Członek Komisji ds. Absolwentów dla kierunku Żywnienie Człowieka i Ocena Żywności, Członek Zespołu ds. Promocji w Instytucie Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW w Warszawie, członek Zespołu ds. Promocji Wydziału Żywnienia Człowieka SGGW w Warszawie, Opiekun profesora wizytującego Claudii Angele z University of Vienna, Austria w ramach projektu „Zintegrowany Program Rozwoju SGGW na Rzecz Rozwoju Regionalnego. Habilitantka współpracowała także z licznymi biurami Urzędu m.st. Warszawy, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji.

Warto również podkreślić współpracę z Polską Federacją Producentów Żywności Związku Pracodawców w sprawie Projektu Rewizji „Kryteriów Żywnieniowych PFPŻP do samoregulacji dotyczącej reklamy żywności skierowanej do dzieci w wieku poniżej 12 r.ż. w Polsce oraz udział w zespołach eksperckich, m.in. podczas przygotowywania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, a także współpracę z Departamentem Zdrowia Publicznego oraz wdrażania zasad zdrowego żywienia w szkołach publicznych, zorganizowanym przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak ma również osiągnięcia w obszarze popularyzacji nauki. Prowadziła liczne wykłady i warsztaty głównie z udziałem dzieci, młodzieży, osób starszych, rodziców, nauczycieli, dyrektorów oraz osób odpowiedzialnych za żywienie w placówkach oświatowych. Habilitantka brała także czynny udział, zarówno jako organizator, jak i osoba prowadząca warsztaty naukowe w ramach kilku edycji Festiwalu Nauki (Festiwalu Nauki Małego Człowieka). Jest współautorką 4 publikacji dedykowanych osobom odpowiedzialnym za żywienie w placówkach oświatowych. Uczestniczyła w opracowaniu licznych scenariuszy zajęć, materiałów edukacyjnych dla różnych grup wiekowych i środowisk. Jest współautorką 3 artykułów popularyzujących wiedzę z zakresu żywienia, a także występowała w 4 audycjach radiowych i telewizyjnych o zasięgu lokalnym i krajowym.

Warto podkreślić, że Habilitantka uczestniczyła również w licznych kursach i szkoleniach poszerzając swoje kompetencje zawodowe.

W podsumowaniu tej części opinii stwierdzam, że Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak wykazuje się istotną aktywnością dydaktyczną, organizacyjną i popularyzującą naukę.

Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z dokumentacją w postępowaniu habilitacyjnym dr inż. Marty Jeruszki-Bielak w dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplinie technologia żywności i żywienia stwierdzam, że posiada Ona stopień naukowy doktora nauk rolniczych. Osiągnięcie naukowe w postaci monografii pt. „Uwarunkowania stylu życia i stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym” zostało opublikowane przed Wydawnictwo Naukowe TYGIEL Sp. z o.o., które figuruje w wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, stanowiącym załącznik do Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2021 roku (Poziom I, nr 706, UIW 85900). Tym samym został spełniony warunek określony w Ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - dotyczący miejsca publikacji monografii przedkładanej w postępowaniu habilitacyjnym. Wskazane osiągnięcie stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny technologia żywności i żywienia. Ponadto Kandydatka wykazała się istotną aktywnością naukową realizowaną we współpracy z jednostkami krajowymi i zagranicznymi, a także ma duże doświadczenie w pracy dydaktycznej i znaczące osiągnięcia organizacyjne oraz popularyzujące naukę. W związku z powyższym stwierdzam, że Pani dr inż. Marta Jeruszka-Bielak spełnia wymagania stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego zawarte w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku (Dz.U. z 2024 roku, poz. 1571, ze zm.). Mając powyższe na uwadze przedkładam pozytywną opinię i wnoszę do Rady Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie o dopuszczenie Pani dr inż. Marty Jeruszki-Bielak do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

dr hab. inż. Ewa Raczkowska, prof. UPWr

Wrocławski Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
375 Wrocław, ul. C.K. Norwida 25
P 696-000 83-54 REGON 000001867
Instytut Biologii i Nauk o Żywności
Katedra Żywności Człowieka
-630 Wrocław, ul. Chelmońskiego 37
t. 71 320 77 58, tel./fax 71 320 77 58

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A.
ID nr 558561/D

W/689/2025

PRIORYTET

✓ BIURO OBSŁUGI NAUKI
SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO
W WARSZAWIE
UL. NOWOURSYNOWSKA 166
02-787 WARSZAWA

R

(00)859007734033475302

(00)859007734033475302

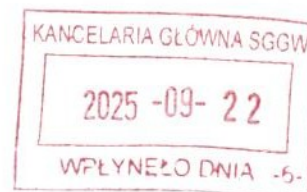
(00)859007734033475302

Poczta Polska

Oplata pobrana _____ zł _____ gr

2025

RPW/25196/2025 N
Data: 2025-09-22